

Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee arvamus, mis käsitleb “Ettepanekut nõukogu direktiivi kohta, millega muudetakse direktiivi 92/12/EMÜ aktsiisiga maksustatava kauba üldise korralduse, selle kauba valdamise, liikumise ja järelvalve kohta”.

COM(2004) 227 final — 2004/0072 (CNS)

(2005/C 120/19)

Nõukogu otsustas 24. mail 2004. a taotleda EÜ asutamislepingu artikli 262 kohaselt Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee arvamus üldmainitud teemal.

Majandus- ja rahaliidu, majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse osakond, mis vastutas komitee asjaomase töö ettevalmistamise eest, võttis oma arvamuse vastu 7. oktoobril 2004. a. Raportöör oli **hr Wilkinson**.

Komitee võttis oma 412. plenaaristungil 27.—28. oktoobril 2004. a (27. oktoobri 2004. aasta koosolekul) 84 poolt-, 11 vastu- ning 5 erapooletu häälega, vastu järgmise arvamuse:

1. Sissejuhatus

kasutusele lihtsustatud menetlused. Ka avalikkuse hulgas esines palju kaebusi artikli kohaldamise viisi kohta.

1.1 Enne siseturu loomist valitsesid ajalooliste ja kultuuriliste eripärade tõttu liikmesriikide vahel suured erinevused maksusüsteemide ja aktsiisiga maksustatavate kaupade maksumäärade osas. ⁽¹⁾ Direktiiv 92/12/EMÜ ühtlustas aktsiisiga maksustatava kauba üldise korralduse, selle kauba valdamise, liikumise ja järelvalve. ⁽²⁾

1.4 Komisjon on seisukohal, et praegu on piisavalt teadmisi vastavates veoliikides ⁽⁴⁾ esinevate probleemide kohta, et teostada vajalikud muudatused.

1.2 Selle direktiivi artikkel 27 näeb ette, et nõukogu peab enne 1. jaanuari 1997. a üle vaatama artiklites 7, 8, 9 ja 10 sätestatu ja vastu võtma kõik vajalikud muudatused. ⁽³⁾ Tähtaeg 1. jaanuar 1997. a osutus liiga varaseks esitamaks põhjalikku hinnangut raskustele, mis tekkisid ja tekivad nende artiklite kohaldamisel.

2. Üldised märkused

2.1 Siseturu toimimine tõi aktsiisiga maksustatavate kaupade osas kaasa keerukad üksikasjalikud eeskirjad, mis mõningatel juhtudel viis ebakindluseni küsimuses, kuidas sätteid tuleks kohaldada, ja põhjustas asjaomastele ettevõtetele märgatavat bürokraatia kasvu. Komisjoni ettepanekud hõlmavad äritehinguid, müüki eraisikutele ja kaugmüüki. Nende eesmärgiks on lihtsustada ja ühtlustada ühendusesiseselt liikuvatele kaupadele, millelt on juba mingis liikmesriigis aktsiis tasutud, kohalduvat seadusandlust. Lisaks sellele taotletakse ettepanekutega kaupade liikumise liberaliseerimist, et EL-i tarbijad saaksid siseturu eelistest suuremat kasu. Komitee tervitab mõlemat eesmärki.

1.3 Alates direktiivi jõustumisest on järjest suurenenud aktsiisiga maksustatavate kaupade vedu, millelt on maksud juba tasutud ja mis kuuluvad direktiivi artiklite 7—10 alla. Majandusringkondade taotlusel võeti mõnedes liikmesriikides seetõttu

2.2 Komisjonil oli aktsiisilaikumiste tähtsuse tõttu liikmesriikidele ⁽⁵⁾ ja sätete eri viisil rakendamise tõttu liikmesriikides raske liikmesriikidega muudatuste osas kokkuleppele jõuda. Tuleb märkida, et kümme “uut” liikmesriiki ei osalenud konsultatsioonides komisjoniga, mis viisid ettepanekuteni. Komitee

⁽¹⁾ Need on tubakatooted, mineraalõlid, alkohoolsed joogid.

⁽²⁾ Üldiselt liiguvad aktsiisiga maksustatavad kaubad EL sisesele “aktsiisi peatamise” korras liikmesriikide “maksuladude” vahel kooskõlastatud dokumentatsiooni raames. Aktsiis kuulub tasumisele riigis, kus kaup lõpptarbijale müüakse.

⁽³⁾ Aktsiisiga maksustatavaid kaupu, mis on mingis liikmesriigis juba tarbimiseks ringlusesse lubatud ja millelt on aktsiis seetõttu juba tasutud, võib siiski EL sisesele edasi toimetada. Sellised liikumised on reguleeritud artiklites 7—10.

⁽⁴⁾ Need kategooriad on kaubad, mis liiguvad liikmesriikide vahel ärieesmärkidel (välja arvatud “kaugmüük”), kusjuures “ärieesmärkidenä” käsitatakse kõiki muid eesmarke peale eraisikute omatarbe, samuti eraisikutelt omaks tarbeks omandatud kaupade ja kaugmüügi.

⁽⁵⁾ Koguosakaal liikmesriikide (EL15) SKT-s oli 2001. a üle 8,8 miljardi euro ja aktsiisilaikumised moodustasid ELis keskmiselt 2,72 % SKT-st.

tunnustab, et aktsiisid moodustavad liikmesriikide eelarvetuludest olulise osa, millest riigid ei saa loobuda, ent kahtleb, kas käesolevad ettepanekud muudaksid tarbijate käitumist niivõrd, et selle tagajärjel väheneks kogutulude maht märkimisväärselt.

2.3 Aktsiisiga maksustatava kauba puhul mõjutab kohaldatud maksumäär tihti oluliselt tarbijahinda. See kehtib eriti tubakatoodete ja alkohoolsete jookide suhtes. ⁽¹⁾ Erinevused liikmesriikide poolt kohaldatavate aktsiisimäärade vahel on alates siseturu loomisest pisut vähenenud, ent kuni maksumäärad ei ole märkimisväärselt ühtlustunud, püsib motivatsioon otsida võimalusi suuremat kasu tootavateks tehinguteks ning jätkub organiseeritud kuritegevus selles valdkonnas.

2.4 ELi kodanikud loodavad siseturust kõige erinevamal moel kasu saada; olulisel kohal on nende õigus omandada suvalises kohas ELis kõiki kaupu kohalike hindadega. Nende ilmajätmine sellest õigusest ei erguta neid ELi positiivses valguses nägema.

2.5 Nagu komisjon rõhutab, puudutab maksukohustus nimetatud artiklite kohaselt põhiosas eraisikuid ja väikeettevõtjaid, kelle käsutuses ei ole ulatuslikke ärilisi infrastruktuure või suuri rahalisi vahendeid. On oluline, et kõik otsustatud meetmed oleksid selged, lihtsasti mõistetavad ja võimalikult lihtsasti kohaldatavad. Lisaks peavad need olema realistlikud ning leidma vajalikku toetust.

2.6 Tõelisel siseturul tuleks liberaliseerida ka tubakatoodete suhtes kehtivaid õigusnorme. Komitee tunnustab siiski, et mõned liikmesriigid peaksid otsuse tegemisel, millised kaubad muudetud direktiivi alla kuuluvad, eelnevalt hoolega kaaluma kõiki tagajärgi, ja et nad seetõttu võivad otsustada mõne kauba direktiivist välja jätta.

2.7 Lisaks tuleb silmas pidada, et mineraalõlide vedu toimub harva mittekaubanduslikul eesmärgil. Sellest järeldub, et ettepanekud oma praeguses sõnastuses puudutavad eelkõige alkohoolsete jookide vedu.

⁽¹⁾ Tubakatoodete puhul on laohinnad kõrgeima aktsiisimääraga liikmesriigis umbes 3,7 korda kõrgemad kui madalaima aktsiisimääraga riigis. Alkohoolsete jookide aktsiisimäärad erinevad kõrgeima ja madalaima määraga liikmesriikides 15,9 korda õlle ja "vahetoodete" osas, piiritusjookide osas 9,2 korda. Veini kohta pole sarnast võrdlust võimalik teostada, kuna 25-st liikmesriigist 12-s ei maksustata veini üldse ja veel kahes liikmesriigis maksustatakse seda ainult väga vähesel määral, 2 sendiga pudeli kohta.

2.8 Komitee tervitab igati tõsiselt, et paljud ettepanekud põhinevad asjaomaste ettevõtjate ühenduste nõuannetel ja nõudmistel ja et need arvestavad mõjudega väiksematele ettevõtetele.

3. Erimärkused

3.1 **Artikkel 7.** Selles artiklis määratakse kindlaks eelkõige järgnevad punktid: kes millistel tingimustel peab tasuma aktsiisi, haldusformaalsused, müük laeva- või lennureisijatele EL-i territooriumil ja menetlusviis, kuidas käsitleda aktsiisiga maksustatud kaupade kadu nende ühendusesisesel liikumisel.

3.1.1 Komitee tervitab selgust ja ühtlustamist, mille komisjoni ettepanekud kaasa toovad. Lisaks tervitab komitee eriti arusaama, et tuleb vähendada suurt halduskoormust, millega tuleb toime tulla praeguse seadusandluse tingimustes. Komitee toetab komisjoni nõudmist liikmesriikidele lubada lihtsustatud menetlusi lihtsate, vastastikku sõlmitud kahepoolsete halduskokkulepete alusel.

3.2 **Artikkel 8.** See artikkel käsitleb kaupu, mille on omandanud eraisikud omaks tarbeks. Olulisim arutusobjekt on antud juhul nõue, et asjaomaseid kaupu peab vedama vastav isik ise.

3.2.1 Komitee tervitab komisjoni ettepanekut praegu kohaldatava eraisikute kaugmüügi teel soetatud kaupade süsteemi liberaliseerimiseks, et ostetud kaupu ei peaks enam ise vedama.

3.2.2 Uus ettepanek, mille kohaselt eraisikul endal tuleb hoolitseda kaupade vedamise eest teise liikmesriiki (ning selle eest ei tohi hoolitseda müüja), peaks komitee arusaama kohaselt vastama kehtivale üldisele seadusandlusele kaugmüügi teel soetatud kaupadele kohaldatava käibemaksu suhtes. Siiski on raske mõista, kuidas see tuleks ellu viia. Näiteks võiksid müüjad arvatavasti soovitada mõnd kohalikku ettevõtet, mis edasitoimetamise enda kanda võtab, ja järgiksid nõnda seaduslikku kohustust mitte teostada ise edasitoimetamist. Tulemus jääks aga samaks. Tuleb selgeks teha, et sellised nõuandeid ei käsitataks muudetud direktiivi kohaldamisel eeskirjade rikkumisena.

3.3 Komitee tervitab ettepanekut "suunistasemetest"⁽¹⁾ loobumiseks, mille kohaselt tuleks hinnata, kas kaubad on mõeldud äriliseks kasutamiseks või omaks tarbeks. Avalikkus mõistab neid suunistasemeid tavaliselt koguselise piiranguna, mida mõningates liikmesriikides liigagi tihti liiga kitsalt tõlgendatakse. Komitee on teadlik asjaolust, et nende suunistasemete kaotamisega raskeneks võitlus salakaubaveo vastu; teisest küljest ei pidanud suunistasemed kunagi olema midagi enamat kui indikaator, mis näitab, kas kaubavedu toimub kaubanduslikul eesmärgil või omaks tarbeks, ning kohtus ei ole need üksi piisavaks tõendiks.

3.3.1 Komitee peab aga täiesti kohaseks kaugmüügi teel soetatud kaupade (s.t, kui asjaomane isik ei vea kaupu ise) koguste piiramist mingil määral.

Brüssel, 27. oktoober 2004. a.

3.4 **Artikkel 9.** Ettepanekud seoses mineraalõli veoga omaks tarbeks ei tohiks suuremaid probleeme põhjustada.

3.5 **Artikkel 10.** Komitee tervitab väljapakutud selgitust selle kohta, kus aktsiis tasumisele kuulub.

4. Kokkuvõte

4.1 Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee tervitab komisjoni ettepanekuid selles mitmetahulises, tundlikus valdkonnas.

4.2 Ettepanekud on realistlikud; selguse loomine ja lihtsustused on äärmiselt teretulnud. Ühtlustamine on vajalik ning liberaliseerimist tervitavad ELi kodanikud kogu südamest, kuna see võimaldab neil paremini ära kasutada siseturu eeliseid.

Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee

president

Anne-Marie SIGMUND

⁽¹⁾ Suunistasemed hõlmavad praegu 800 sigaretti, 10 liitrit piiritusjooke, 90 liitrit veini ja 110 liitrit õlut.